

කවරයේ කතාව

“වස හැරගැ” රස මසවුල

ප්‍රවේණිකව දියුණු කළ ආහාර ලංකාවේදී තහනම් කරයි

මේ වී ප්‍රභේදයේ පරම්පරා කීපයක් ම පොට්‍රිකස් හා බේයර් වගා කළේ ස්විට්සර්ලන්තයේ හර්තා-ගාරයක් තුළ ය. අවසානයේ මේ පර්යේෂකයන් දෙදෙනා එම වී බීජ ගෙන ආවේ පිලිපීනයේ තිබෙන ජාත්‍යන්තර වී පර්යේෂණ ආයතනය (IRRI International Rice Research Institute) වෙත ය.

දැන් ජාත්‍යන්තර වී පර්යේෂණ ආයතනයේ පර්යේෂකයින් මේ වී ප්‍රභේදය තමන්ගේ වෙතත් වී ප්‍රභේද සමග මුහුම් කරමින් සිටියි. ඔවුන් බලාපොරොත්තු වන්නේ තුන්වැනි ලෝකයේ රටවල වැඩෙන වී ප්‍රභේද සමග මේ අලුත් වී ප්‍රභේදය මුහුම් කිරීමෙන් එම රටවල උචිත අලුත් වී ප්‍රභේදයක් ලබා ගැනීමට ය.

කොහොම නමුත් පොට්‍රිකස් හා බේයර් විසින් රත්වත් සහල් ලබා ගැනීමට අනුගමනය කළ පර්යේෂණාත්මක ක්‍රියා පිලිවෙලේ බොහෝ උපක්‍රම වෙතත් සමාගම්වලට අයිති ඒවා ය. තැන්තම් එම සමාගම්වල බුද්ධිමය දේපොල අයිතිය යටතේ තිබෙන උපක්‍රමයන් ය. විශේෂයෙන් ම මොන්සැන්ටෝ සමාගමේත් සික්-රේන්ටා සමාගමේත් උපක්‍රමයන් ය. ඊට අමතර වශයෙන් මේ පර්යේෂකයින් තවත් ජෛව තාක්ෂණ සමාගම් හතරක බුද්ධිමය දේපොල තැන්තම් දැනුම තමන්ගේ කටයුතු වෙනුවෙන් යොදාගෙන තිබේ. එහෙත් දැනටමත් මේ තාක්ෂණය තුන්වැනි ලෝකයේ රටවලට නොමිලයේ ලබාදීමට එම රටවල් එකඟත්ව පල කොට තිබේ. එහෙත් මේ රත්වත් සහල් වෙනුවෙන් ඇරඹී විවාදය දැන් සරුවට කෙරෙමින් තිබේ. ප්‍රවේණි විද්‍යාත්මකව දියුණු කළ ආහාර (GMF - Genetically Modified Foods, Frankenfoods) මිනිසුන්ට හුදුසු බව මෙන්ම පරිසරයට හුදුසු බව කියවෙන කතාව මේ රත්වත් සහල් වලටත් වලංගු ය.

ඒ අර්ථයෙන් රත්වත් සහල් වල ආහුතාවය අඩු වී තිබේ. එහෙත් ඉන් කියවෙන්නේ මේ මිනිසුන් දෙදෙනාගේ අප්‍රතිහත ධෛර්යයේ ප්‍රති-ඵල වලට අනාගතයක් තැනී බව නොවේ. □

දේශ රටවලින් ලංකාවට විවිධ ආහාර වර්ග ගෙන්වනු ලබයි. එහෙත් ඒ ආහාර වර්ග

සියල්ලක්ම රජයේ පරීක්ෂාවට ලක් කිරීමේ ප්‍රතිපත්තියක් තැන. ඒ කෙසේ වෙතත් ලංකාවට ගෙන්වනු ලබන ආහාර වර්ගයක් සඳහා පසුගිය අවුරුද්දේ අප්‍රේල් මාසයේදී ලංකාවේ සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය මගින් තහනමක් පනවන ලදී. මේ ආහාර වර්ගය වන්නේ ජාති ඉංජිනේරු විද්‍යාත්මකව දියුණු කළ (GM - Genetically Modified) ආහාරයන් ය.

ජාති ඉංජිනේරු විද්‍යාත්මකව දියුණු කළ ආහාර නැතහොත් ප්‍රපෝෂිත ආහාර සකසනු ලබන්නේ ස්වභාවයේ පවතින ආහාර ප්‍රභේදයක ලක්ෂණ ජාති ඉංජිනේරු විද්‍යාත්මකව වෙනස් කිරීමෙනි.

මේ අයුරින් බහුජාතික ජෛව තාක්ෂණ සමාගමක් වන ප්‍රොඇග්‍රෝ ඒ ඒ එස් සමාගම කෘමීන්ට ඔරොත්තු දෙන තක්කාලි ප්‍රභේදයක් නිපදවා තිබේ.මෙහිදී ඔවුන් මුලින් ම සිදු කළේ බැසිලස් තුරින්ජියෙන්සිස් ((*Bacillus thuringiensis*) තම් බැක්ටීරියාව විසින් නිපදවන කෘමීන්ට පමණක් විස රසායනික සංයෝගයකින් කෘමීන්ට අදාළ ජාතිය තෝරා ගැනීම යි.

ඉන්පසුව පර්යේෂකයන් මේ ජාතිය තක්කාලි ප්‍රභේදයකට “බද්ධ කරනු” ලැබී ය. ඒ ජාති ඉංජිනේරු විද්‍යාත්මකව ය. මින්පසුව මේ තක්කාලි ශාකය තුළ තිබෙන බැක්ටීරියා ජාතිය මගින් කෘමීන්ට විස සංයෝගයක් තක්කාලි තුළ ද නිපදවනු ලැබයි. මේ තක්කාලි ශාකයට හානි කිරීමට පැමිණෙන කෘමීන් තුළට එම විස ඇතුළු වූ පසුව ඔවුන්ගේ

කොහොම නමුත් මේ ප්‍රපෝෂිත ආහාර බව නැළව පැමිණීමේ මාර්ග වලකාලීමට හැරිය නිවැරදි කොට තිබේ. පැපුවා නිව්ගිනියා වලාංගයේදී ජෛව විද්‍යාත්මකව දියුණු කළ ආහාර උපදේශණා සභාවේ නිවැරදි මෙම නිවැරදි වැළැක්වීම ය.

ආහාර මාර්ගය අක්‍රිය වන අතර ඒ නිසා ඔවුන් මිය යයි.

පර්යේෂකයින් පවසනුයේ කෘමීන් හා මිනිසුන් එකිනෙකට වෙනස් සත්ත්ව වංශවලට අයත්වන නිසා මිනිසුන් තුළ කෘමීන් මෙන් විස ලක්ෂණ ඇති නොවන බවයි.

මේ තක්කාලි වර්ගය පමණක් නොව මේ පිලිවෙලින් දැනට ශාක වර්ග 60කට ආසන්න ගණනක් ජාති ඉංජිනේරු විද්‍යාත්මකව දියුණු කොට තිබෙන අතර ලොව පුරා මේවාට අදාළ ක්ෂේත්‍ර පරීක්ෂණ 3000කට අධික සංඛ්‍යාවක් සිදු කෙරෙමින් පවතී. මූලික වශයෙන් තක්කාලි, අර්තාපල්, ඉරිඟු, සෝයා, කපු හා දුම්කොළ යන ශාක වර්ග මේ අයුරින් ජාති ඉංජිනේරු විද්‍යාත්මකව දියුණු කෙරෙන ශාක වර්ග යි.

ඒවා සියල්ලකම ප්‍රපෝෂිත සත්ත්වයට පත්කරන්නේ කෘමීන්ට ඔරොත්තු දීමේ ලක්ෂණ ඇති කිරීමට ය.

මේ අයුරින් ක්ෂේත්‍ර පර්යේෂණ සිදු කෙරෙමින් තිබෙන අතරම දැනටමත් මේ බෝග වර්ග මහා පරිමාණයෙන් වගා කොට තිබේ. මේ අයු-

රින් මොන්සැන්ටෝ සමාගම පලි-බෝධකයින්ට ඔරොත්තු දෙන ඉරිඟු (Bt-Corn) ප්‍රභේදයක් තැනූ අතර ඇමරිකාවේ ඉරිඟු වගාවෙන් සියයට 25 ක් සමන්විත වන්නේ මේ ඉරිඟු වලිනි. අනෙක් අතට දැනටමත් ප්‍රපෝෂිත තක්කාලි, ප්‍රපෝෂිත සෝයා, ප්‍රපෝෂිත අර්තාපල් හා ප්‍රපෝෂිත කැනෝලා තෙල් වෙළඳ පොළෙහි විකිණීමට තිබේ.

එහෙත් මේ ප්‍රපෝෂිත ආහාර සඳහා ලොව පුරා දැඩි විරෝධතාවක් උද්ගතව තිබේ. ඒ මෙම ප්‍රපෝෂිත බෝග මගින් පාරිසරික සෞඛ්‍ය හා ආර්ථික ගැටළු ඇති කරන බව පෙනී ගොස් තිබෙන නිසා ය.

සාමාන්‍යයෙන් ප්‍රපෝෂිත ආහාර තුළ බෝහෝ දුරට බැක්ටීරියාවන්ට මෙන් ම වෙනත් රෝගකාරකයින්ට ඔරොත්තු දෙන විවිධ රසායන ද්‍රව්‍ය අඩංගුව තිබේ.

මෙම ආහාර ගැනීමත් සමග මිනිසුන්ගේ සිරුර තුළට ද රසායන ද්‍රව්‍ය ඇතුළු වේ. එහි ප්‍රතිඵලය වන්නේ අප සිරුර තුළ අඩු ප්‍රතිශතයකින් සිටින රෝග සාදක බැක්ටීරියාවන් ක්‍රමයෙන් මේ රසායන ද්‍රව්‍ය වලට හුරු වීමයි. මේ නිසා බොහෝ දුරට ප්‍රතිජීවක (antibiotics) වලට ඔරොත්තු දෙන බැක්ටීරියා ප්‍රභේද ඇති විය හැකි ය. ඉදින් මේ නිසා සිදු වන්නේ එවැනි බැක්ටීරියාවන්ගෙන් යම් රෝගයක් වැළඳුණු විට ප්‍රතිජීවක මගින් රෝගය පාලනය කළ නොහැකි වීමයි.

පසුගියද බ්‍රිතාන්‍යයේ වෛද්‍ය සංගමය පෙන්වා දී තිබුණේ ඇමරිකාව තුළ අත් කවරදටත් වඩා වැඩි වශයෙන් අසාත්මක රෝගීන් (ඇදුම, පිතස, ආදී) වාර්තා වී ඇති බවයි.

ඔවුන් පෙන්වාදී තිබෙන්නේ ප්‍රපෝෂිත බෝගවල විශේෂයෙන් ම ප්‍රපෝෂිත ඉරිඟුවල පරාග මගින් මේ අසාත්මක ලක්ෂණ ඇති වී තිබෙන බව යි.

මේ අයුරින් ම ප්‍රපෝෂිත සෝයා වර්ග මගින් ද මිනිසුන් තුළ අසාත්මක ලක්ෂණ ඇති කරන බව හෙළි වී තිබේ. මේ සෞඛ්‍ය හානි වලට අමතර වශයෙන් ප්‍රපෝෂිත බෝග මගින් විශාල පාරිසරික හානි ද සිදු වේ.

ඇමරිකාවේ මිචිගන් රාජ්‍ය සරස-
වියේ ඇත් ග්‍රීන් හා රවට් ඇලිසන් යන
පර්යේෂකයින් පෙන්වාදී තිබෙන්නේ
මේ අයුරින් වල් පැළෑටි වලට
ඔරොත්තු දීමට සාදා තිබෙන බෝග
නිසා සාමාන්‍ය වල් පැළ නාශක her-
bicides වලට ඔරොත්තු දෙන වල්
පැළෑටි superweeds වර්ග පරි-
සරයේ ඇති වන බව ය. මේ අයුරින්ම
ප්‍රභේෂිත බෝග වර්ගවල තිබෙන
විස රසායන ද්‍රව්‍යයන්ට ඔරොත්තු
දෙන කෘමි පරම්පරාවක් ද super-
bugs පරිසරයේ ඇතිවීමට මෙම
ප්‍රභේෂිත බෝග හේතු වේ.

මේ කටයුතු නිසා දැන් තිබෙන
කෘමි නාශක හා වල් නාශකවල වටි-
නාකම අනාගතයේදී තැනි වී යන
අතර ගොවීන්ට සිදු වන්නේ අනි-
වාර්යයෙන් ම ප්‍රභේෂිත බෝග වගා
කිරීමට යයි. ඒ කෘෂිකාර්මික අතින්
තරක පුර්වාදර්ශ ගෙන එන්නකි.

ප්‍රභේෂිත බෝග වල පරාග හානි-
දයක වන්නේ මිනිසුන්ට පමණක් ම
නොවේ. සමතල විශේෂ හා මී මැස්-
සන්ගේ ජීවන චක්‍රයේ විවිධ අවස්ථා
විනාශ කිරීමට ද මේ පරාග හේතු වී
තිබේ.

කොහොම නමුත් මේ කටයුතු
නිසා ලොව පුරා ප්‍රභේෂිත ආහාර
වලට එරෙහි ව්‍යාපරයන් ගොඩ
තැංවී තිබේ. කොහොම නමුත් තව-
මත් මේ ප්‍රභේෂිත ආහාර වර්ග
මිනිසුන්ට හානිදයක වන ආකාරය
හෙළි වී නැත. ඒ වෙනුවෙන් පර්යේ-
ෂණ කිරීමේ පර්යේෂණාගාර වශ-
යෙන් දැන් තුන්වැනි ලෝකයේ රටවල්
යොදාගනිමින් තිබේ. තුන්වැනි
ලෝකයේ රටවලට ප්‍රභේෂිත ආහාර
ගෙන ඒමේ තේරුම එයයි. දැනට
ලංකාව තුළ මෙවැනි ප්‍රභේෂිත
ආහාර වර්ග විකිණෙන බව කීවේ
පාරිසරික පදනමේ හේමන්ත විතා-
නයේ යි. "මං හිතන්නේ සෝයා, තක්-
කාලි, අර්තාපල් වගේ දේවල් වලින්
සාදන ප්‍රභේෂිත ආහාර වර්ග 50ක්
වත් අප රටේ වෙළඳපොළේ තිබෙන
බව යි. අනෙක් අතට දැන් ලොව
පුරාම සැකයක් තිබෙනවා ජී.එල්
480 යටතේ දෙන ආහාර ආධාර-
වලටත් මේ ප්‍රභේෂිත ආහාර අඩං-
ගුයි කියා. ඉතින් මේවා මගින් තමයි
මිනිසුන්ට ප්‍රභේෂිත ආහාර හානිද-
යක වන විදිහ ගැන ඒ අය පරීක්ෂා
කරන්නේ. මේක හරියට ඖෂධ

පරීක්ෂා වලට තුන්වැනි ලෝකයේ
රටවල් යොදාගන්නා වගේ තමයි
හේමන්ත විතානයේ කීවේ ය.

කොහොම නමුත් මේ ප්‍රභේෂිත
ආහාර රට තුළට පැමිණීමේ මාර්ග
වලකාලීමට රජය තීරණය කොට
තිබේ. පසුගිය අප්‍රේල් මාසයේදී
සොබා අමාත්‍යාංශයේ ජාතික
ආහාර උපදේෂණ සභාවේ නිර්දේශ
මත ලංකාවේ ආණ්ඩුව මෙම තීර-
ණයට එළඹුණේ ය. ඒ අනුව ජාත
ඉංජිනේරු විද්‍යාත්මකව සකස් කළ
සෝයා හා සෝයා නිෂ්පාදන, තක්-
කාලි, හා තක්කාලි නිෂ්පාදන, තිරිඟු,
ඉරිඟු, ජාත විද්‍යාත්මකව දියුණු කළ
ගවයින්ගෙන් ලබා ගත් කිරි ආශ්‍රිත
නිෂ්පාදන, රට තුළට ගෙන ඒම
තහනම් කළේ ය. මේ අනුව ජාත
ඉංජිනේරු විද්‍යාත්මකව දියුණු කළ
(ප්‍රභේෂිත) සීස්ට් හා වෙනත් ක්ෂුද්‍ර
ජීවී නිෂ්පාදන අමුද්‍රව්‍ය ද, බීට් සිනි
ලංකාවට ගෙන ඒම තහනම් කොට
තිබේ.

එහෙත් මේ තහනම ක්‍රියාත්මක
වන්නේ එය ගැසට් මාර්ගයෙන්
ප්‍රසිද්ධ කිරීමෙන් පසුව ය. ඒ අනුව
1980 අංක 26 දරන ආහාර පනතට
අනුව ගැසට් නිවේදනයක් නිකුත්
කිරීමෙන් පසුව මේ ආහාර රට තුළට
ගෙන ඒම පාලනය කිරීම නීතියක්
බවට පත් වේ. එහෙත් රට තුළට
ගෙන එන ආහාර ප්‍රභේෂිත ආහාර
දැයි පරීක්ෂා කිරීමේ නීතිමය බලයක්
කිසිවෙකුටත් නැත. පසුගිය අවු-
රුද්දේ පැනවූ තහනම තිබියදීත් රට
තුළට ප්‍රභේෂිත ආහාර ගෙනවිත්
ඇත්තේ එනිසා ය.

කොහොම නමුත් දැනටමත් ලෝ-
කයේ රටවල් බොහොමයක් ම
ප්‍රභේෂිත ආහාර භාවිතය සම්පූර්-
ණයෙන්ම තහනම් කොට තිබේ.
බ්‍රසීලය එක් රටකි. යුරෝපා හවුලේ
රටවල ද මේ ආහාර සපුරා තහනම්
ය. ඊටත් කලින් බකින්ගැම් මාලිග-
යේදී හා බ්‍රිතාන්‍ය පාර්ලිමේන්තු ආප-
නශාලාවේදී ප්‍රභේෂිත ආහාර භාවි-
තය තහනම් කළේ ය. මොන්සැන්ටෝ
සමාගම ලෝකයේ ප්‍රකටම
ප්‍රභේෂිත ආහාර දියුණු කරන සමා-
ගමකි. එහෙත් බ්‍රිතාන්‍යයේ තිබෙන
මොන්සැන්ටෝ සමාගමී ශාඛාවේ
ආපන ශාලාවේදීවත් ප්‍රභේෂිත
ආහාර භාවිත කිරීම තහනම් ය. □